

Language Code : **19**

इस पुस्तिका में 24 मुद्रित पृष्ठ हैं।
This booklet contains 24 Printed pages.

SED-24-I

प्रश्न-पत्र-I / PAPER-I
तिब्बतन भाषा परिशिष्ट

Tibetan Language Supplement
भाग-IV & V / PART-IV & V

मुख्य परीक्षा पुस्तिका संख्या / Main Test Booklet No.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 23 व 24) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 23 & 24) of this Test Booklet.

मुख्य परीक्षा पुस्तिका कोड / Main Test Booklet Code

K

तिब्बतन में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें। / FOR INSTRUCTIONS IN TIBETAN SEE PAGE 2 OF THIS BOOKLET.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) तिब्बतन भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं।
2. परीक्षार्थी भाग I एवं भाग II या III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से।
3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं।
4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं OMR उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें।
5. इस भाषा पुस्तिका का संकेत है **K**। यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है। अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ।
6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है :
भाग-IV : भाषा-I (तिब्बतन) (प्र. 91 से प्र. 120)
भाग-V : भाषा-II (तिब्बतन) (प्र. 121 से प्र. 150)
7. भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल तिब्बतन भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं। यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) तिब्बतन के अलावा है तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए।
8. परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा-I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो।
9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें।
10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है।

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer **EITHER** Part IV (Language I) **OR** Part V (Language II) in **TIBETAN** language, but **NOT BOTH**.
2. Candidates are required to answer Part I and Part II **OR** III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.
3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
4. Use **Black/Blue Ball Point Pen only** for writing particulars on this page/ marking responses in the OMR Answer Sheet.
5. The CODE for this Language Booklet is **K**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the OMR Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
6. This Test Booklet has **two** Parts, IV and V, consisting of **60** Objective Type Questions, each carrying 1 mark :
Part-IV : Language-I (Tibetan) (Q. 91 to Q. 120)
Part-V : Language-II (Tibetan) (Q. 121 to Q. 150)
7. Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Tibetan language have been given. **In case the language/s you have opted for as Language-I and/or Language-II is a Language other than Tibetan, please ask for a Test Booklet that contains questions on that language. The language being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.**
8. **Candidates are required to attempt questions in Part-V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.**
9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

अनुक्रमांक : (अंकों में) / Roll Number : in figures _____

: शब्दों में / in words _____

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Centre of Examination (in Capitals) : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____

निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

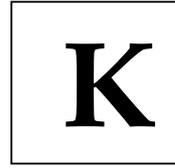
Candidate's Signature : _____

Invigilator's Signature : _____

Facsimile Signature of _____

Centre Superintendent : _____

རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པར་རོ་སྲོད་ལམ་སྟོན།

(དབྱིན་སྐད་ཐོག་ཡོད་པའི་ལམ་སྟོན་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་གཤམ་གསལ།)

- ༡ ་) འདྲིའི་འགྲུབ་ལྟོགས། རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་ཀྱི་ཚན་བ་བཞི་བའི་སྐད་ཡིག་དང་མོའམ། ཡང་ན། ཚན་བ་ལྔ་བའི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ པ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། ཚན་བ་གཉིས་ཀའི་ཚད་དུ་མིན།
- ༢ ་) རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པར་ཚན་བ་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པའི་ལན་གྱི་རྩི་བ་གཙོ་བོ་དེ་དག་ཡིན།
- ༣ ་) དབྱིན་སྐད་དང་ཉིན་རྒྱུ་ ཚན་བ་བཞི་བ་དང་། ལྔ་བ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བཙའ་གསལ་ཁ་སྐོང་ས། སྐད་ཡིག་གཞན་ཚང་མ་ ལོགས་སུ་ཡོད།
- ༤ ་) ལྷག་ཚ་སྲོན་པོ་ཡི་འབོལ་སྐྱུག་གིས་འབྲིས་དགོས།
- ༥ ་) རྒྱལ་ཁབ་ཕོག་(K)ལྡེ་ཡི་ཁོངས་གཏོགས་རྣམས་ཡིད་ལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་མདུན་ཕོག་གཉིས་པའི་དཔར་བསྐྱུན་རྩི་བ་ དངོས་དེ་ཁ་སྐོང་ས། སྐད་ ཡིག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། གཤམ་ཉེ་གཅིག་མཚུངས་མེད་ན་ལམ་སེང་ཡིག་ཚད་དོད་མ་ པར་ལྷུས་ཉེ་རང་གི་ཁ་སྐོང་ས་རྩི་བའི་དཔར་དེ་ལེན་ དགོས།
- ༦ ་) རྒྱལ་ཁབ་དཔར་འདི་ལ་ཚན་བ་བཞི་བ་དང་ལྔ་བ་པོ་མོར་ཡོད། རྩི་སྐད་དུ་བྱ་བུ་ཡོད་པར་རྩི་བ་པེར་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་པེ་ཡོད།
- ༧ ་) སྐད་ཡིག་གི་ཚན་བ་བཞི་བར་རྩི་བ་ ༣༠ ཡོད་པ་དེ་སྐད་ཡིག་དང་མོའི་ཚད་ཡིན། ཚན་བ་ལྔ་བ་ལ་རྩི་བ་ ༣༠ ཡོད་པ་དེ་ སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་ཚད་ཡིན། རྩི་མཚོན་དཔར་ཚུང་འདི་བོད་སྐད་ཁོ་ནའི་ཚད་དུ་ཡིན། གཤམ་སྲིད་ལྟེན་གྱིས་སྐད་ཡིག་ དང་མོ་དང་གཉིས་པ་གང་དུང་བདམས་པ་ཡིན་ན། དེ་རང་གིས་སྐད་པའི་འགྲུབ་ཕོག་ལྷར་མེད་ན་ཡིག་རྒྱལ་ཁབ་དོ་ དམ་པར་ལམ་སེང་སྐྱུན་གསེང་ལྷ་དགོས།
- ༨ ་) རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པས་ཚན་བ་ལྔ་བ། སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ལས་གཞན་སྐད་ཡིག་དང་མོའི་ཚན་བ་བཞི་བ་ནས་འདེམས་དགོས།
- ༩ ་) རིན་རྩི་ཚད་ཕོག་སྲོད་པ་གཞན་དུ་ཡོད།
- ༡༠ ་) རང་གི་རྩི་བའི་ལན་རྣམས་OMRརྩི་ལན་ཕོག་སྲིའི་ནང་འབྲི་དགོས། འབྲི་བསྐྱབ་ཚད་དཀར་བསྐྱབ་པེད་སྲོད་མི་ཚོག

ཡིག་ཚན་གྱི་ནང་དུ་མིང་བྲིས། _____

མིང་གཞུང་ཨང་གྲངས། (ཨང་གི་འདྲི་ཐོག) : _____

མིང་གཞུང་ཨང་གྲངས། (ཡི་གེའི་ཐོག) _____

ཡིག་ཚན་དུ་ཡིག་ཚད་གཏོང་ལུལ་གྱི་ཁ་བྱང། _____

རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པའི་མཚན་རྟགས། _____ རོ་དམ་པའི་མཚན་རྟགས། _____

དབྱུས་ཡིག་རྒྱལ་ཁབ་དོད་མ་པའི་དམ་སྐྱུག་དང་མཚན་རྟགས། _____

ཡིག་རྒྱུགས་བསམ་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་༼ ༩༡ ནས་ ༡༢༠ ༽ གཤམ་
སྲིད་འདམས་ཡོདན་(Tibetan) བོད་ཡིག་སྐད་ཡིག་དང་པོ་
ཁོན་རེད།

Candidates should attempt the questions from Part-IV (Q No. 91-120), if they have opted Tibetan as Language – I only.

93. གང་བྱང་བ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་པབ་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཚོར་བ་ལ་གང་བྱེད་དགོས་སམ།
- (1) གང་སྐྱུང་བར་བསམ་སློབ་ལེགས་བཅུང་ནས་དག་ཆ་ཚོར་གྱི་མ་རེད།
 - (2) ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཚོར་བ་ཡོང་བར་སྐྱ་ཡི་སླེ་གནས་དག་བྱ་དགོས།
 - (3) གང་སྐྱུང་བ་སྐྱ་དག་གསལ་གསུམ་དང་སྐྱ་ཡི་སླེ་གནས་མ་ཚོར་བར་སྦྱོང་དགོས།
 - (4) ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཚོར་བ་ཡོང་བར་ཡིག་གཟུགས་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་དོ་སྦྱང་སྦྱོང་དགོས།
94. མ་དག་རྒྱན་འབྲུམ་ཟེར་ན་གང་རེད་དམ།
- (1) མ་དག་ཤེས་བཞིན་རྒྱན་ཏུ་འཇགས་བ་ལ་ཟེད།
 - (2) ཤེས་བཞིན་རྒྱན་འཇགས་བཀག་བ་ལ་ཟེད།
 - (3) དག་ཆ་མ་དག་བ་ལ་ཟེད།
 - (4) ཡིག་གཟུགས་མི་ལྟ་བ་ལ་ཟེད།
95. མ་དག་རྒྱན་འབྲུམ་དེ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་དམ།
- (1) དེ་ལྟི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོར་འཇུག་སློབ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
 - (2) དེ་ལྟི་ སློབ་སྤྱུག་གིས་ཚོར་འཇུག་སྐྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
 - (3) དེ་ལྟི་ མ་མས་ཚོར་འཇུག་བརྟན་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
 - (4) དེ་ལྟི་ དག་ཆ་མ་དག་ཀྱིས་ཚོར་འཇུག་སློབ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
96. ཤེས་ཡོན་གྱི་རྩ་བ་སློབ་སློབ་སྦྱོང་དགོས་པའི་དཔེ་ལ་གང་འདྲུག་གམ།
- (1) དེའི་དཔེ་ལ། དོན་གྱི་ཚན་པོ་ཚིག་གི་འཁར་བར་བརྟེན། ཤེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
 - (2) དེའི་དཔེ་ལ། དོན་གྱི་བྱིས་བ་ཚིག་གི་འཁར་བར་བརྟེན། ཤེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
 - (3) དེའི་དཔེ་ལ། དོན་གྱི་ག་གཞོན་པ་ཚིག་གི་འཁར་བར་བརྟེན། ཤེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
 - (4) དེའི་དཔེ་ལ། དོན་གྱི་ན་གཞོན་ཚིག་གི་འཁར་བར་བརྟེན། ཤེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
97. ཤེས་ཡོན་ལ་སློབ་འཕེལ་བ་དང་བྱང་བ་ཡོང་བར་གང་བྱེད་དགོས་སམ།
- (1) གང་སྦྱོང་བར་བྱ་བ་དེ་དམིགས་ལམ་ཏུ་འཆར་ཐུབ་ན་སློབ་འཕེལ་གྱི་རེད།
 - (2) གང་སྦྱོང་བར་བྱ་བ་དེ་སློབ་སློབ་སྦྱོང་སླེབས་པར་བྱས་ཐུབ་ན་སློབ་འཕེལ་གྱི་རེད།
 - (3) གང་སྦྱོང་བར་བྱ་བ་དེ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཐུབ་ན་སློབ་འཕེལ་གྱི་རེད།
 - (4) གང་སྦྱོང་བར་བྱ་བ་དེ་འགྲེལ་བཤད་ལེགས་པར་བརྒྱབ་ཐུབ་ན་སློབ་འཕེལ་གྱི་རེད།

98. ལྷོ་བ་མ་རྣམས་ལྷོ་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་གང་དག་ལ་དོ་སྣང་གནང་དགོས་སམ།

- (1) བྱིས་བ་མཚུ་བ་འཁྲིད་གྱིས་སྐྱ་ཡི་སྤྱེ་གནས་མ་ལོར་བར་སྤྱོད་དགོས།
- (2) ལྷན་དག་གསལ་གསུམ་དང་ཡིག་གཟུགས་ལ་དམིགས་བསམ་སྤྱོད་དགོས།
- (3) ལྷོ་ག་སྣངས་གྱིས་ཚིག་དང་སྐྱ་ཡི་སྤྱེ་གནས་མ་ལོར་བར་སྤྱོད་དགོས།
- (4) ལྷན་དག་གསལ་གསུམ་དང་སྐྱ་ཡི་སྤྱེ་གནས་མ་ལོར་བར་སྤྱོད་དགོས།

99. ལྷོ་ཚོག་གསལ་ལྷོ་འཛིན་བྱ་དགོས་པའི་དགོས་དམིགས་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) གང་ལེས་བ་དེ་མི་བཟེད་བ་དང་བཟེད་ཉམས་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
- (2) གང་ལེས་བ་དེ་མི་བཟེད་བ་དང་བག་ཚོག་སྐྱོར་བཟང་པོ་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
- (3) གང་ལེས་བ་དེ་མི་བཟེད་བ་དང་ལྷོར་གཉིང་གཟུབ་དེས་པོ་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
- (4) གང་ལེས་བ་དེ་མི་བཟེད་བ་དང་ལག་ཚོགས་ཐྱིས་བདེ་པོ་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།

གཤམ་གསལ་སྐྱོན་ཚིག་ལེགས་སར་བསྐྱབས་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མ་ལོར་བ་འདོམས་དགོས།

། མཁས་བ་བདེན་རླུང་བརྟགས་ནས་བྱེད།	། ལྷོ་བོ་གསལ་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱག
། རྩུ་ནང་ཅལ་གྱིས་སྐྱ་གསལ་བས།	། གཅན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་བློས།
། ཤར་རྗེ་གང་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན།	། གནས་སུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད།
། རི་མཚོ་བོ་གནས་གྱི་ཀ་བ་ཡོད།	། མཚོ་དམའ་བོ་གཡུ་ཡི་མཚུལ་ཡོད།
། གངས་དཀར་པོ་ལེལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡོད།	། སྤང་མེར་བོ་གསེར་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡོད།
། རི་ཞིང་པོ་སྐྱོན་གྱི་བདུག་སྐྱོས་ཡོད།	། ལྷོན་བཟ་བ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཡོད།
། དབྱར་བཟ་བ་གཡུ་ཡི་མེ་ཏོག་ཡོད།	། གྱེ་གངས་རིའི་མགོན་པོ་སྐྱོན་རས་གཟིགས།
། གནས་དེ་ན་ཁྲོད་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད།	། ཞིང་དེ་ན་ཁྲོད་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད།

100. མཁས་བ་བདེན་རླུང་བརྟགས་ནས་གང་བྱེད་གྱི་རེད་དམ།

- (1) མཁས་བས་བདེན་རླུང་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་བྱམས་སྤྱོད་གནང་གི་རེད།
- (2) མཁས་བས་བདེན་རླུང་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་ལས་འགོ་བཙུག་གི་རེད།
- (3) མཁས་བས་བདེན་རླུང་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་རྒྱག་རེ་བརྒྱབ་གྱི་རེད།
- (4) མཁས་བས་བདེན་རླུང་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་རྫོག་ཁྲོད་གི་རེད།

101. ཤར་རྗེ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན་གང་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡོད་དམ།

- (1) གནས་སྤར་རྒྱལ་བ་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད།
- (2) གནས་སྤར་རྒྱལ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད།
- (3) གནས་སྤར་རྒྱལ་རྒྱ་གར་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད།
- (4) གནས་སྤར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད།

102. ལྷ་ཁང་ཅལ་གྱིས་སྐྱ་གྲགས་པས་རི་དྲགས་སྤྱན་གཟུགས་ལྷ་མས་ནས་གང་བྱས་སམ།

- (1) གཟན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་འཚོལ་ཞེས་བྱས་ནས་བསྐྱད་བ་རེད།
- (2) གཟན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་ཤོས་ཕྱིན་བ་རེད།
- (3) གཟན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་ལྷ་སྐྱ་ཉན་ནས་བསྐྱད་བ་རེད།
- (4) གཟན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་འཇིགས་སྐྱག་གིས་ལྷ་ས་ནས་བསྐྱད་བ་རེད།

103. དེ་ན་རི་མཐོ་བོ་གང་འདྲ་བྱ་བ་ཡོད་དམ།

- (1) དེ་མཐོ་བོ་བྲག་གི་ཀ་བ་ཡོད།
- (2) དེ་མཐོ་བོ་གངས་གྱི་ཀ་བ་ཡོད།
- (3) དེ་མཐོ་བོ་གནམ་གྱི་ཀ་བ་ཡོད།
- (4) དེ་མཐོ་བོ་རིའི་ཀ་བ་ཡོད།

104. ལྷན་པོ་ག་དུས་ཡིན་ཡང་གང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད་དམ།

- (1) ལྷན་པོ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།
- (2) ལྷན་པོ་ཐ་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།
- (3) ལྷན་པོ་གཡོ་སྐྱའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།
- (4) ལྷན་པོ་གྲོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།

105. མཚོ་དམའ་བོ་གང་གི་མཚུལ་ཡོད་དམ།

- (1) མཚོ་དམའ་བོ་གཡུ་ཡི་མཚུལ་ཡོད།
- (2) མཚོ་དམའ་བོ་སེར་གྱི་མཚུལ་ཡོད།
- (3) མཚོ་དམའ་བོ་དུལ་གྱི་མཚུལ་ཡོད།
- (4) མཚོ་དམའ་བོ་རགས་གྱི་མཚུལ་ཡོད།

གཤམ་གསལ་སློབ་ཁྲིད་ཐབས་ལམ་ཟླ་བ་ལས་འགྲིག་པའི་ལན་མ་ཞོར་བར་འདོམས་དགོས།

106. སྤྱི་བཏང་སྐད་ཡིག་ཉམས་སྐད་གཅིག་ཉེན་གཅིག་གྲོགས་ (Cummins' interdependence) ཡིན་པས། འདི་དག་པན་

ཚུན་ནང་ཁུལ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་དེ་གང་རེད་དམ།

- (1) སྐད་ཡིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ནང་སྐད་གྱི་ནང་གི་ཚུལ་དེ་གཞི་རྩ་རེད།
- (2) སྐད་ཡིག་གོ་རྟོགས་དང་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་རེད།
- (3) ཤེས་ཡོན་ལུས་བྱུང་འདྲིན་སྐད་སྐད་ཡིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལས་བྱུང་།
- (4) སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ལས་འབྲི་སློབ་བྱུང་།

107. གཤམ་གསལ་སྐད་ཡིག་སྤྱི་དང་ཡུལ་སྐད་གཉིས་སྐད་ཡིག་ལྟར་བདེན་པ་རེད་དམ།

- (1) དེ་ཡི་ཐོག་ཁྲད་པར་ལེགས་པོ་སྤྱེ་སྲུབ་པ་བྱུང་མེད།
- (2) སྐད་ཡིག་དེ་ཚོམ་རིག་འབྲི་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་ཡུལ་སྐད་དེ་བའི་འབྲི་རྒྱ་མེད་པ་རེད།
- (3) སྐད་ཡིག་དང་ཡུལ་སྐད་གཉིས་སྐད་ཡིག་གི་ཆ་ནས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནའང་ས་གཞི་རིག་པའི་དབང་གིས་གཅིག་མཚུངས་རེད།
- (4) སྐད་ལ་ཡིག་གཟུགས་ཡོད། ཡུལ་སྐད་ལ་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་རྒྱ་མེད།

108. རྩེ་བ་བདུན་པ་ཅན་སི་ར་ (Veera) མསོ་ད་བཟོད་དབྱེད་དང་མིང་གཞི་མཉམ་བསྐྱོམས་ཀྱིས་སྐད་ཆ་བཤད་བཞིན་པ་དེ་གཤམ་

- (1) སྐད་ཡིག་གི་བརྗོད་པ། (Linguistic speech)
- (2) སྐད་དབྱེད་པ། (Phonemes)
- (3) བབ་ཅོལ། (Babbling)
- (4) སྐྱ་གསལ་མེད་པ། (Cooing)

109. མིང་གཞིའི་ཕྱོད་དུ་སློབ་ཚུལ་དང་མཉམ་ཚིག་དང་སྤྲང་སློབ་པ་འོས་བབས་མེད་པ་རེད།

- (1) ཡི་གེ་སོ་སོར་ཡོད་པ་དེ་ཚིག་ལས་སློབ་འཛིན་གྱི་དུས་དུག་ལ་བཞུགས་པ་ཡོད།
- (2) སློབ་པ་འོས་མོག་མ་སློབ་སྐབས་སྡེ་བ་ཚུང་བ་ལས་ཆེ་བ་དོ་སྤང་ཆེ་བ་སློབ་ཀྱི་ཡོད།
- (3) ཚིག་དང་དེའི་དོན་དག་རྟོགས་པ་དེ་དང་མཉམ་ཡི་གེ་ལ་དེ་ཙམ་རྒྱས་པ་མེད།
- (4) ཚིག་དང་སློབ་ཆ་གཉིས་ཡི་གེ་ལས་དོད་བྱེད་སྤང་ཆེ་བ་ཡོད།

110. མིང་གཞི་ཡར་ཐོན་ ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

- (1) ཚིག་གང་ཞིག་སློབ་པ་པོ་ལ་ཚིག་རེད།
- (2) ཚིག་གང་ཞིག་ང་ཚོས་ཐོས་པ་དེ་ངོས་འཛིན་དགོས།
- (3) ང་ཚོས་སློབ་པ་ཞིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་ཡང་རྟོགས་པ་གྱེད་དགོས།
- (4) ཚིག་གང་ཞིག་ང་ཚོས་འབྲི་བ་དང་སློབ་པའི་སྐབས་བེད་སྤྱོད་གྱེད་དགོས།

111. སྤྱི་ཚོགས་བརྗོད་པའི་ནང་སྤྱི་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་མི་འདྲ་བའི་བརྗོད་སྟངས་ལ་བརྟུག་དབྱེད་བྱས་པ། དཔེར་ན་འདི་.....།

- (1) སྤྱི་ཚོགས་བསམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ། (A socio-psychological variable)
- (2) སྤྱི་ཚོགས་སྐད་ཡིག་མི་འདྲ་བ། (A socio-linguistic variable)
- (3) མེ་གཏོགས་ཆེ་ཚུང་མི་འདྲ་བ། (A Pragmatic Variable)
- (4) སྤྱི་ཚོགས་རིག་གཞུང་མི་འདྲ་བ། (A socio-cultural variable)

112. གཤམ་གསལ་སློབ་དེབ་ལས་འཆར་ལས་བདེན་པ་མིན་པའི་ཚོར་རྟོགས་བརྒྱབ་དགོས།

- (1) ཞིག་ཚིག་དང་སྤྱི་དུང་པོ་ལེན་གཉིས་ཀ་སློབ་པ་པོའི་མིག་འགྲུལ་བསྐྱོད་པའི་ཐོག་ནས་བལྟ་སློབ་བྱ་དགོས།
- (2) སློབ་དེབ་ཡང་ཡང་སློབ་པ་སྤྱི་དུང་པོ་མེད་ལ་དེ་ལ་ཞིབ་ཚག་བྱས་པ་བདེན་པར་མཐོང་།
- (3) ཞིབ་ཚག་ཡོང་བར་གཉིད་ནས་སློབ་དགོས་ལ་སྤྱི་དུང་པོ་རྟོགས་པར་ལྟ་སློབ་ཙམ་ནས་ཤེས་ཐུབ།
- (4) སྤྱི་དུང་པོ་ལེན་པར་བལྟ་ཙམ་བྱ་ཚོག་ལ་ཞིབ་ཚག་ལ་དམིགས་བསམ་འདི་བའི་ལན་ལ་བལྟ་དགོས།

113. མ་སྐད་དེ་སྐད་སྒྲ་མང་གི་གཞི་ཅར་ཡིན་པ་.....།

- (1) ལྷ་གྲུ་ཚང་མས་ཉིན་རྒྱུ་སྐད་དེ་སྐད་ཡིག་དང་པོ་ཡིན་དགོས།
- (2) ལྷ་གྲུ་ཚང་མའི་སྲོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་དེ་རང་གི་མ་སྐད། ཡང་ན། བད་སྐད་ཐོག་འགོ་ཚུགས་དགོས།
- (3) ལྷ་གྲུ་ཚང་མ་སྲོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་དེ་མངའ་སྡེའི་སྐད་ཐོག་འགོ་ཚུགས་དགོས།
- (4) ལྷ་གྲུ་ཚང་མ་སྲོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་དེ་བད་སྐད་ཐོག་དབྱིན་སྐད་ཐོག་འགོ་ཚུགས་དགོས།

114. གཤམ་གསལ་གང་དེ་སྐད་ཡིག་དགོས་མཁོའི་གནད་དོན་ (LAD) བང་འབྲེལ་བཤད་ཡོ་པ་མ་རེད།

- (1) ལྷ་གྲུ་ས་རང་སྐད་ལས་ཐོན་སྐྱེད་དེ་མང་བ་ཡོད་པ་རེད།
- (2) ལྷ་གྲུ་ས་རང་སྐད་དང་པོ་ཇི་ལྟར་སྐྱོད་དགོས།
- (3) དུས་ཚོད་ལྷན་དུ་ལོ་༧ ནས་༥ བང་ཚུད་སྐད་ཡིག་སྐྱོད་ལུབ་བཅ།
- (4) ལྷ་གྲུ་ས་སྐད་ཡིག་གི་གཞི་ཅར་ཇི་སྲིད་པམ།

115. གཤམ་གསལ་དེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་སློབ་ཁྱིད་དུ་བརྟེན་བསྐྱར་བ་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡིན།

- (1) སྐད་ཡིག་གི་བརྟེན་གཟུགས་དང་འགྲོ་སྐྱེད་ཐོག་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་བྱ་དགོས།
- (2) སྐད་ཡིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བརྟེན་གཉིས་མཚུངས་བསྐྱར་བྱ་དགོས།
- (3) སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་བརྟེན་སྐྱོད་བ་དང་ལག་ལེན་གཉིས་རེད།
- (4) སྐད་ཡིག་གཉིས་པར་ཐད་ཀར་སྐད་ཆ་ཤོད་པ་དེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀར་མཚུངས་བསྐྱར་བྱ་དགོས།

116. ལྷ་གྲུ་ས་སྐད་ཡིག་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་ཆས་བྱུང་བ་དྲིས་པ་ཡིན་ན། གཤམ་གསལ་སྐད་ཡིག་གང་ལས་མང་བ་བརྟེན་དམ།

- (1) རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཞིབ། (Heuristic)
- (2) བསམ་ཚུལ། (Imaginative)
- (3) འཆར་ཅན་དེ། (Regulatory)
- (4) འཕྲིན་གྲུ་དེ། (Informative)

117. དགོ་ལགས་ནས་རང་གི་སློབ་མ་ལ་འདྲི་བ་འདྲིས་པ་ལ་སློབ་མས་ཉམས་སྲུང་གིས་ལན་སྒྲུབ་སྐབས་ཇི་ལྟར་ཇི་བཞིན་གྱི་ལན་གྲིས་གྱི་ཡོད་པའི་དཔེ་དེ་.....།

- (1) དོན་ངོ་མ་སྟོན་པ། (Metasemiotics)
- (2) རོས་འཇིན་འགྲུར་བ། (Metacognition)
- (3) གཟུགས་རྒྱུ། (Metaphor)
- (4) སྐད་ཡིག་འགྲུར་བ། (Metalingualism)

118. ག་ཤམ་གསལ་གང་དེ་ཀ་ར་ཤམ་ (Krashen) བསམ་ཚུལ་དང་ཉི་ལྟོ་སི་ཀེ་ (Vygotsky) ཡི་ ZPD ཡིན་ནམ།

- (1) བན་རུས་སློབ་པའི་བསམ་ཚུལ། (Affective filter hypothesis)
- (2) རང་འཇུག་གི་བསམ་ཚུལ། (Input hypothesis)
- (3) འགོ་ཁྲིད་གྱི་བསམ་ཚུལ། (Monitor hypothesis)
- (4) རང་བཞིན་གྱི་བཀོད་པའི་བསམ་ཚུལ། (Natural order hypothesis)

119. ག་ཤམ་གསལ་དེ་སློབ་པ་དང་མཉམ་གོ་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཅུལ་མ་ཡིན་པ་སེམས་དགོས།

- (1) ད་བར་བཞགས་པ་ལ་དྲན་ཤེས་བྱ་དགོས།
- (2) ཡི་གེ་སྐར་ལེ་རེར་དོ་སྣང་སྒྲུབ་དགོས།
- (3) བརྗོད་གཞི་གོང་དུ་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་དགོས།
- (4) བང་རིམ་དུ་སློབ་པས་ཚུལ་འགྲིག་པ་དང་བརྟག་པ་བྱ་དགོས།

120. མིའི་བརྗོད་པས་དུས་དང་གནས་མི་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ག་ཤམ་གསལ་མིའི་སྐད་གྱི་དབྱིབས་ནི།

- (1) སྒྲ་སོ་སོར་བྱེ་བ། (Discreteness)
- (2) གནས་དེས་མེད། (Displacement)
- (3) འགོག་རྒྱུ་མེད་པ། (Arbitrariness)
- (4) མིང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ། (Structure Dependence)

ཡིག་རྒྱུགས་པས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་། ༡༢༡ ནས་༡༥༠ ེ གཤམ་
སྲིད་ འདམས་ཡོདན(Tibetan) རོད་ཡིག་སྐད་ཡིག་གཉིས་
པ་ཁོན་རེད།

Candidates should attempt the
questions from Part-V (Q No. 121-
150), if they have opted Tibetan as
Language – II only

PAPER-I ཚན་པ། ལྷ་པ། (PART-V) སྐད་ཡིག་གཉིས་པ།

(LANGUAGE-II)

TIBETAN

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྐྲུགས་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མཚོར་བ་འདོམས་དགོས།

། རྫོགས་ལེན་ནམ་ཁབ་ལེན་རྫོ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ནི། ཕྱི་ལོའི་སྤོན་གྱི་ལོ་ ༡༠༠ སྐབས་མེག་ནེ་ཀ་ལེ་ (Magnetise) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞེག་ནང་གཏེར་རྗེས་ཞེག་བརྗོད་པ་དེས་ལྷགས་སྤྱུག་རྣམས་རང་གི་སྤོན་སུ་འཐེན་སྤུབ་པའི་ཁྱད་ཚོས་པ་ཞེག་བརྗོད་པ་དེའི་མིང་ལ་ཡུལ་མིང་བཏགས་པས་རྗེས་སུ་མེག་ནེ་ཏེ་ཡིན་ (Magnetite) མིང་ཐོགས། ཁབ་ལེན་ནང་མོ་དབྱུངས་སྐབས་དེས་སྤོད་དང་བྱང་ལ་ཁ་སྤོན་པའི་ཁྱད་ཚོས་ལ་བརྗོད་ནམ་ཁབ་ལེན་རྫོ་ (Lead Stone) ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། ང་ཚོས་བེད་སྤོད་བྱེད་བཞིན་པའི་སྤོན་ཆས་པལ་མོ་ཚའི་ཐོག་བེད་སྤོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། འབྲུགས་སྐྱམ། རྒྱང་བསྐྲུགས། སྤོན་ལྷང་སོགས་ནང་བེད་སྤོད་བྱེད་པ་རེད། རྫོགས་ལེན་དེས་གཡས་གཡོན་འདི་ཡོད་པའི་ལྷགས་རིགས་རྣམས་རང་གི་སྤོན་སུ་འཐེན་ལྷགས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ལ་དབྱིན་སྐད་ལ་མེག་ནེ་ལེ་ཡམ་(Magnetism)ཟེར།ཁབ་ལེན་རྫོ་ལ་སྤོ་སྤོ་དང་བྱང་སྤོ་ཞེས་ཟེར་དགོས། ཁབ་ལེན་རྫོ་ཡིས་བཞོ་བྲུ་ཚེན་པོ་དེ་ཚོའི་ནང་དངོས་ཆས་ཚེན་པོ་དེ་དག་པར་ཚུར་འདེགས་བྱུང་བྱ་རྒྱུར་བེད་སྤོད་པ་རེད། སྤོན་ལ་བརྗོད་དང་འབྲུད་སྤོན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཡང་རྫོགས་ལེན་གྱི་རྒྱུ་པ་ལ་བརྗོད་ནམ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་ཁབ་པའི་ནང་གི་སྤོན་རྣམས་འབྲུད་སྤོན་པེད།སྤོན་རྗེས་

(Cell/Battery) རྗེས་འབྲུར་བྱུང་ནམ་སྤོན་བྱུང་བ་ནི་འདར་སྤོན་པེད། སྤར་གྱི་རྒྱུ་སུ་སྤོན་དང་ཁབ་ལེན་རྫོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལེས་ཀྱི་མེད་ལ་དང་སང་དེ་གཉིས་ནང་ཁུལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་བཤད་པ་ལྟར་ལག་བསྟར་ཡང་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། སྤོན་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༩ ནང་ཨ་རི་བ་རྗེན་ཇ་མེན་སྤུ་ཀོན་ཡིན་ (Benjamin Franklin) ཞེས་པའི་རིག་པ་ལ་བརྗོད་ནམ་བྱུང་བ་ཞེག་པེད། ཚན་རིག་པས་ཆར་དུས་སུ་སྤོད་མར་བྱུང་བ་དེ་སྤོན་པ་གཉིས་འདར་བ་ལ་བརྗོད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་བཤད་ཀྱང་ཚོས་ལྷགས་པ་ཚོས་སྤོད་ལྷ་མ་ཡི་གཉིས་འཐབ་པ་ལ་བརྗོད་ནམ་བྱུང་བར་བཤད།

121. སྤོན་དང་ཁབ་ལེན་རྫོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དམ་མེད།

- (1) འབྲེལ་བ་ཡོད།
- (2) འབྲེལ་བ་མེད།
- (3) འབྲེལ་བ་རྒྱང་ཙམ་ཡོད།
- (4) འབྲེལ་བ་མེད་མེ་ཆ་མི་ཐོགས།

122. རྩམ་འགྱུར་གྱི་སློབ་ལ་གང་ཟེར་རམ།

- (1) རྩམ་འགྱུར་གྱི་སློབ་ལ་འཕྲོད་སློབ་ཟེར་བ་རེད།
- (2) རྩམ་འགྱུར་གྱི་སློབ་ལ་འདར་སློབ་ཟེར་བ་རེད།
- (3) རྩམ་འགྱུར་གྱི་སློབ་ལ་འཕྲུད་སློབ་ཟེར་བ་རེད།
- (4) རྩམ་འགྱུར་གྱི་སློབ་ལ་སྐྱམ་སློབ་ཟེར་བ་རེད།

123. ཨ་རིམ་བ་ཟློན་ཇ་མེན་མཚམ་ལོན་(Benjamin Franklin)ཞེས་བ་དེས་བྱ་བྱེད་གཙོ་བོ་གང་གནས་སམ།

- (1) ཁོང་གིས་ ༡༧༤༣ ལོར་སློབ་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།
- (2) ཁོང་གིས་ ༡༧༧༣ ལོར་སློབ་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།
- (3) ཁོང་གིས་ ༡༧༩༣ ལོར་སློབ་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།
- (4) ཁོང་གིས་ ༡༧༥༣ ལོར་སློབ་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།

124. ཚར་དུས་སུ་སློབ་དམར་བྱང་བ་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་བཤད་དམ།

- (1) མཁའ་དབྱིངས་མྱིད་ལྗན་གཉིས་པན་ཚུན་སྐྱག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་རེད།
- (2) ཚུ་མྱིད་ལྗན་བ་གཉིས་པན་ཚུན་སྐྱག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་རེད།
- (3) སྤྱིན་མྱིད་ལྗན་བ་གཉིས་པན་ཚུན་སྐྱག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་རེད།
- (4) ས་མྱིད་ལྗན་བ་གཉིས་པན་ཚུན་སྐྱག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་རེད།

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྒྲགས་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མཚོར་བ་འདོམས་དགོས།

། རྩོན་བྱེད་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྩ་སྲིད་ལྟར་སྤྱད་པའི་ཞུགས་སྤྱོད་ལོང་པའི་ཉེ་ཞེས་སུ་ཚུ་མོ་གསུམ་རྒྱུ་གཤམ་བཞེན་ལོང་པའི་ཉེ་འདབས་གྱི་རྒྱུང་གསལ་ལས་ཤིང་འཇུག་པའི་ཚོང་གིས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་མཁམ་རྣམས་ལག་ཀར་ཉ་ར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ཉེན་ཅིག་གསུམ་ལཱ་ལས་ལུང་གུང་གི་ཤིང་རྩོད་གི་སྤོང་པའི་གཅོད་བཞེན་ལོང་པ་ཞོ་བའི་རྒྱུ་བ་འདམ་ཟེད་ཀྱིས་གཅོད་ཚུ་བ་རྩོད་ཞོ་བའི་ནང་ལྷུང་ཏེ་འཆེ་ལ་ཉེ་བ་ཡོད་པ་དེ། གཅོད་པོའི་ཉེ་ཞེས་སུ་ཡོད་པའི་རི་དྲགས་རྩ་རྩུ་(རི་དྲགས་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་བྱེད་ཚུབ་སེམས། རྩ་ཅེ་གཅིག་ལ་ལུས་ཀྱི་གསེར་ལྟར་མཛེས། རི་དྲགས་ཡིན་ཡང་མི་སྐྱད་ལྷུང་ལྷུང་འདོན་)བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཤིང་མཁམ་རྣམས་ལྷུང་གི་འདྲིགས་པ་ལས་སྐྱབས་སོ། དེ་སྐྱབས་ཤིང་མཁམ་གྱིས་རི་དྲགས་ལ་སྐྱབས་ལྷུང་བཞེན་ལེས་གྱི་མཚོན་པ་བྱ་འདོད་པས། རི་དྲགས་རྩ་རྩུས་ཞོད་ཀྱིས་ང་འདི་ལྟར་ཡོད་པ་གཞན་ལ་མི་སྐྱབས་ཞིག་དེས་མཚོན་པ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་དོ། དེ་མཚོན་པ་ནས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཟུན་མོ་ནང་ཚེན་ལ་རི་དྲགས་བཞེན་མི་ལས་དུ་མིས་ཞིང་ཚོས་ཀྱང་གསུངས་བ་མིས་པ། གཉིད་བསད་པ་དང་བཟུན་མོས་རྒྱལ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཚུ་ལ་བརྗོད་པ་དེ་རྒྱལ་ཁང་དུ་གདན་འདྲངས་དགོས་པའི་ལྷ་ཚུགས་ནན་བརྗོད་སྐྱེས་སོ། རྒྱལ་པོ་ཡང་རང་གི་ཚོན་པོ་རྣམས་ལ་བཀའ་གནང་ཏེ་རི་དྲགས་དེ་འདྲ་གང་ཡོད་འཚོལ་དུ་བཏང་། དེ་མཚོན་པ་ནས་གནས་ཚུལ་ཤིང་མཁམ་གྱིས་ཐོས། རྒྱལ་པོའི་སྐྱེད་ལ་རྩམ་ནས་རི་དྲགས་གང་དུ་ཡོད་པ་བསྐྱོད། རྒྱལ་པོས་མཐའ་བཞེན་ནས་དམགས་མིས་བསྐྱོར་ཏེ་རི་དྲགས་རྩ་རྩུ་ཟེན། རྒྱལ་ཁང་དུ་གདན་འདྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཚོན་འབངས་དང་བཅས་པར་རི་དྲགས་གྱི་བྱེད་ཚུབ་ཚོས་མང་དག་གསུངས་སོ། དེ་ནས་བཟུང་རི་དྲགས་རྩ་རྩུ་འམ་རི་དྲགས་ཨེ་ན་ཡ་ཞེས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་མཛོན་རྟགས་སུ་བེད་སྲོད་པ་ནང་པའི་ལྷ་ཁང་དགོན་གནས་གྱི་རྟགས་སུ་གནས་སོ།

129. ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གསུམ་ལཱ་ལས་ལྷུང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་སུས་བཏོན་ནས།

- (1) ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གསུམ་ལཱ་ལས་ལྷུང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་རོགས་པ་ཚོས་བཏོན་པ་རེད།
- (2) ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གསུམ་ལཱ་ལས་ལྷུང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་སྤྱད་གིས་བཏོན་པ་རེད།
- (3) ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གསུམ་ལཱ་ལས་ལྷུང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་རི་དྲགས་རྩ་རྩུས་བཏོན་པ་རེད།
- (4) ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གསུམ་ལཱ་ལས་ལྷུང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་སེམས་བཏོན་པ་རེད།

130. ཤིང་མཁམ་གྱི་མིང་ལ་གང་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་གང་ན་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།

- (1) ཤིང་མཁམ་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ལམ་ཉ་རེ་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་མ་རྩུ་ཏ་སྤར་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) ཤིང་མཁམ་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ལམ་ཀར་ཉ་རེ་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་མ་རྩུ་ཏ་སྤར་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) ཤིང་མཁམ་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ལམ་ཀུ་སྤར་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་མ་རྩུ་ཏ་སྤར་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) ཤིང་མཁམ་གྱི་མིང་ལ་ཉ་རེ་རྣམ་ཟེར། ཞོ་ཡུལ་མ་རྩུ་ཏ་སྤར་རྩོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

གཤམ་གསལ་སློབ་ཁྲིམས་ལྟུང་གི་ཐབས་ལམ་གྱི་བལས་འགྲིག་པའི་ལན་རྣམས་མ་ཞོར་བ་འདོམས་དགོས།

136. གཤམ་གསལ་ལ་དེ་ལྟར་གྱུ་ལུ་ཡོངས་གཞི་སློབ་རྒྱ་རྒྱུ་ལོན་མ་ལེད།

- (1) སྐྱབ་ཆེན་རི་མོ། (Attractive pictures)
- (2) སེམས་ཅན་གྱི་སློབ་ཚུལ། (Animal characters)
- (3) བཟང་སློབ་ཀྱི་སློབ་པོ་མེད་པ། (Explicit moral values)
- (4) ཡིག་གཟུགས་ཆེན་པོ་དང་ཡོངས་གྲགས་གཅིག། (Big font size & familiar words)

137. སྐར་གྱི་གཞི་ཅའི་འབྲེལ་བསྐྱེད་སྐད་ཀྱི་ཅལ་ནི། དེ་བཞིན་.....།

- (1) སྐད་ཡིག་ནང་གི་འབྲེལ་བ། (Interlanguage)
- (2) ཚང་མ་ཐོའི་སྐད་ཡིག་གི་ཅལ་རེད།
- (3) སྐད་ཡིག་དབྱེ་འབྲེད། (Language of abstraction)
- (4) ཉེན་ལྷན་བེད་སློབ་དུ་ཡོད་པའི་སྐད་ཡིག།

138. གཤམ་གསལ་གཅིག་འཛིན་གྱི་བཅོས་པ་ལ་མན་གྱི་མ་རེད།

- (1) ལྷ་གྱུ་འགའ་ཤས་འཛིན་གྱི་མཚན་བདག་ཏུ་བསྐྱོས་པ།
- (2) སློབ་མ་ལུང་འབྲེལ་ཤོད་རེ་དང་བསམ་ཚུལ་འགྲོ་ལུགས།
- (3) ལྷ་ཚན་ལ་ལས་འགོ་སླུང་པ།
- (4) སྐད་རིགས་སྣ་མང་ཐོག་ནས་རེ་སློབ་བྱས་པ།

139. གཤམ་གསལ་གང་ཞིག་སི་ཁེ་ཀར་ (Stephen Krashen) ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་བདེན་པ་མ་རེད།

- (1) སློབ་མས་བརྟག་པ་བྱེད་པར་ཁོ་རང་ལ་དུས་ཚོད་དང་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དགོས་པ་རེད།
- (2) དེ་ནི་སྐད་ཡིག་གཉིས་འབྲེལ་བའི་བེད་སློབ་བྱས་པ་རེད།
- (3) དེ་ནི་སློབ་རྒྱ་དང་དགོས་པ་ལ་བསྐྱེད་ནས་རེད།
- (4) དགོས་མཁོ་གང་དེ་ཤེས་རྒྱ་ལ་མན་པ་རེད།

140. ཉེན་རྒྱེ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་བུ་ཚོར་དབྱིན་ཇིའི་དགོ་ལགས་ནས་སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་ཚུལ་གྱི་དབྱིན་སྐད་སློབ་མ་རང་ནས་བརྗོད་དང་མི་དགོས་པ་བཤད་བརྒྱུ། རྗེས་སུ་རིམ་གྱིས་རང་ངོས་སམ་དགོ་ལགས་གྱི་རོགས་ལ་བརྗོད་ནས་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཡོང་བ་བྱེད་པའི་བྱིད་རང་ནས་གཤམ་གསལ་དེ་ངོས་བྱུངས་དགོས།

- (1) ཐད་ཀར་གྱི་ཐབས་ལམ།
- (2) བརྗོད་བསྐྱར་པའི་ཐབས་ལམ།
- (3) སྐད་ཡིག་རང་བཞིན་དུ་ཉན་པའི་ཐབས་ལམ།
- (4) སྐད་ཡིག་བརྗོད་པ་ཉེ་སོ་བྱུང་བ།

141. གཤམ་གསལ་དེ་སློབ་དེབ་གོ་དོན་རྟོགས་པ་དང་། མིང་ཞིག་ཡར་རྒྱས་འགོ་བར་མི་སན་པ་ཡིན།

- (1) དཔེ་རིས་ཚིག་མཛོད། (Picture Dictionaries)
- (2) མིང་ཚིག་གི་ས་བཞུ། (Word-maps)
- (3) མིང་གཞིའི་དཔེ་རིས། (Alphabet charts)
- (4) བརྗོད་དོན་ས་བཞུ། (Theme-maps)

142. སྤྱད་དེ་ཚོ་སྐད་རིགས་སྣ་མང་དང་། རིག་གཞུང་སྣ་མང་ལམ་སློབ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད།

- (1) སྤྱད་རིང་། (Lengthy tale)
- (2) དུལ་ལུང་སྤྱད་། (Folktales)
- (3) རང་རྣམ་ཁག། (Autobiographies)
- (4) ཚན་རིག་བཅོས་མ། (Science fiction)

143. གཤམ་གསལ་གང་དེ་འབྲེལ་བ་སྤྱད་སྐད་ཉེ་བའི་དོན་མ་རེད།

- (1) རང་སྐྱེ་འཕེར་བའི་སྐད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས།
- (2) ཡི་གེའི་གཟུགས་ལས་བཅད་སྤྱོད་ལ་དོ་སྣང་མང་བ་སྤྱོད་དགོས།
- (3) སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་བཅད་སྤྱོད་དགོས་པ།
- (4) འབྲེལ་བརྗོད་བྱས་པའི་ཐབས་སུ་བརྗོད་འགོ་ལུགས་གོ་བ་དགོས་པ།

144. སློབ་པའི་བརྗོད་གཞི་དང་། རིག་གཞུང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་ནས་སློབ་མས་སློབ་དེབ་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་དེ་རེད།
- (1) འོག་འོག་ཏུ་རེ་དོན། (Bottom-down approach)
 - (2) སྐྱང་འོག་རེ་དོན། (Top-down approach)
 - (3) སྐྱང་སྐྱེགས་པའི་རེ་དོན། (Top-up approach)
 - (4) འོག་སྐྱང་རེ་དོན། (Bottom-up approach)
145. ག་ལམ་གསལ་བརྗོད་གཏམ་དེ་དག་དབྱུང་ཞིབ་གཙོ་བོ་གཉིས་བདེན་པ་རེད།
- (1) ཞིབ་འཇུག་སློང་པོ་དེ་མ་སྤྲདས་སྟོན་བཟག་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད།
 - (2) སྐྱབ་བྱེད་ཞིབ་འཇུག་དེ་མེད་སློང་སློང་བསྟར་ལས་དོ་སྦྲང་ཆེ་བ་ཡོད།
 - (3) ཞིབ་འཇུག་སློང་པོ་ཞེས་པ་དེ་ལོ་འཁོར་མ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་སློང་དོན་རེད།
 - (4) སྐྱབ་བྱེད་ཞིབ་འཇུག་དེ་སློང་ཚན་ལྷ་མ་སྤྲད་དེ་འགོ་བ་དེ་རེད།
146. སྤྱང་པའི་བར་གསེང་དུ་བཟག་དབྱུང་ཞོར་བ་དེ་ཡང་གལ་ཆེ་བའི་བཀའ་ལ་བསྟུན་གོས་པ།
- (1) ཞོར་འཇུག་གིས་ཡར་རྒྱས་དང་སློབ་སྟོན་ལ་ལས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད།
 - (2) ཞོར་འཇུག་མང་ཆེ་བ་སློབ་མའི་སློང་ཚུལ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད།
 - (3) སློབ་མས་སློང་དུས་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེའུ་ཁྱེད་ནས་ཞོར་འཇུག་ཞོར་གྱི་ཡོད།
 - (4) སློབ་མས་གོ་དོན་ཉུང་དག་ནས་ཞོར་འཇུག་ཡོང་གི་ཡོད།
147. ག་ལམ་གསལ་གཅིག་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་བདེན་པ་མ་རེད།
- (1) དེ་དགོ་ལགས་ཁོ་ནས་གནང་རྒྱུ་རེད།
 - (2) སློབ་མའི་ཡར་རྒྱས་བཟང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུན་པ།
 - (3) དེ་ཡིས་སློབ་བྱུག་གི་བྱེད་ལས་སློང་སྟོན་བྱས་པ།
 - (4) དེ་ཡིས་སློབ་མ་ཡར་རྒྱས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པར་ཕན་ཐོགས།

148. གཤམ་གསལ་དེ་སློང་ཚུལ་ཁོ་ནར་སེམས་པ་ཞིག་མ་རེད།

- (1) སེམས་ཁམས་བསམ་ཤེས། (Psychomotor)
- (2) འཛིན་སྣངས་ཞིག་རེད། (Cognitive)
- (3) སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལྟར་རེད། (Socio-cultural)
- (4) སུན་བྱས་ལྡན་པ། (Affective)

149. གཤམ་གསལ་གང་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཞིབ་འཇག་གི་དཔེ་མ་རེད་དམ།

- (1) ཟུང་འབྲེལ་ཞིབ་འཇག་ལོ་འཁོར་མ་འཆར་གཞི་ལྟར་བང་རིམ་སྤྲིག་པ།
- (2) ལོ་འཁོར་མ་ངག་ཐོག་མ་འབྲི་རྒྱུ་ལེ་ལས། དཔེ་སྟོན་ལ་སོགས་བྱ་བ་དེ་རེད།
- (3) ལོ་འཁོར་རྗེས་སུ་དུམ་ཚན་ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་བ།
- (4) ཡིག་ཚད་ཚུང་ཚར་འགའ་ཤས་དང་མཉམ་དུ་གོ་ཉོགས་ཤི་རྒྱགས་དུས་ཐོག་ཏུ་གཏོང་བ།

150. ལྷ་གུ་ནས་ "p, "b. ལྷ་བྱ། ཡང་ན། "6, "9' ལྷ་བྱར་ལོར་བ་དེ། དེ་དང་མཉམ་.....

- (1) མིག་སྐྱིབ་ནད་མནར་ཅན། (Dyslexia)
- (2) ལྷན་གདངས་སྐབ་བོ་ཅན། (Stuttering)
- (3) ལྷན་འདར་སྐབ་པོ། (Aphasia)
- (4) ལྷན་ཚིག་མི་གསལ་བ། (Anomia)

- o O o -

www.careerindia.com

གཤམ་གྱི་ལམ་སྟོན་ནམས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ཏེ་སློབ་དགོས།

- ༡ ་ རི་བ་ཁག་ལ་ལན་མ་བཞོན་སྟོན་རི་དེབ་(Question booklet) ལུ་བཞོན་པའི་རི་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལེགས་པར་སློབ་དགོས།
- ༢ ་ རི་བ་གཅིག་ལ་ལན་བཞི་འདམ་ཀ་སྤྲད་ཡོད་པ་ལས་འོས་པའི་ལན་དེ་ལན་ཤོག་གི་སྐོར་དབྱིབས་ནང་སྒྲུབ་སྐམ་སྟོན་གང་རུང་གིས་ནག་སློབ་གཏོང་དགོས། ནག་སློབ་བཏང་བའི་སྐོར་དབྱིབས་ལ་བསྐྱར་བསྐྱབ་བྱ་མི་ཚོག
- ༣ ་ ལན་ཤོག་(OMR)སྐབས་ཚེགས་དང་། མངོན་ཉགས་(Sign)སོགས་བརྒྱབ་མི་རུང་བ་ཡིན།
- ༤ ་ རི་ཤོག་དང་། ལན་ཤོག་གཉིས་ཀྱི་ཨང་གངས་མི་མ་སྐྱུན་བ་ཡོད་ན་ལམ་སེང་བཞེ་བོ་བརྒྱབ་དགོས།
- ༥ ་ རྒྱགས་སྟོན་པས། རི་ཤོག་ཨང་དང་། ལན་ཤོག་ཨང་། རོ་རྒྱགས་མ་ཞོར་བ་བྲིས་དགོས།
- ༦ ་ OMRལན་ཤོག་གི་རྒྱགས་བཞོན་པ་དེ་འབྲུལ་ཆས་(a machine)ཀྱིས་འཇམ་གྱི་ཡོད་པས་གསལ་བཤད་ཁག་རང་གི་འཇམ་ཁུགས་ལག་འབྲེར་(Admit Card)ནང་གང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་འབྲུག་པ་འབྲི་དགོས།
- ༧ ་ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་ལག་ཐོགས་ཁ་བར་(Mobile) དང་ཡིག་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་ཆས་གང་ཡང་འཁུར་ཏེ་ཡོང་མི་ཚོག
- ༨ ་ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་ཁང་(Exam Room) ཡིག་རྒྱགས་ཚོགས་ཁང་(Exam Hall)ནང་ལག་ཐོགས་ཁ་བར་དང་། འབྲེལ་ལམ་སྐྱུལ་ཆས་(Communication device)ལ་སོགས་འཁུར་མི་ཚོག གལ་སྲིད་འབྲེར་ཡོད་པ་མཇུག་པ་དང་ཉ་གོ་ན་ཁྱེད་རང་གི་ཡིག་ཚད་དཔེ་བལྟས་བྱས་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཁྱེད་རང་ལ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཉེས་ཆད་དང་། ཡིག་ཚད་གཏོང་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་ཕྱད་གནང་གི་རེད།
- ༩ ་ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་རང་གི་རོ་སྟོན་ལག་འབྲེར་(Admit Card)སྟོན་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༠ ་ ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་སྐབས་ཡིག་རྒྱགས་དོ་དམ་པས་བཀའ་ཁྲོལ་མེད་པར་གང་རུང་དུ་འགོ་མི་ཚོག
- ༡༡ ་ ལན་ཤོག་(Answer sheet)དང་འབྲོར་ཤོག་(Attendance sheet)གི་སྟེང་ས་རྒྱགས་ལན་གཉིས་བཞོན་དགོས། ལན་ཤོག་དེ་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་ངོས་པར་དུ་བཙུགས་ཏེ་ཕྱིར་ཐོན་བྱ་དགོས།
- ༡༢ ་ ཚེས་གཞི་ཡོ་ཆས་(Electronic Device)གང་ཡང་བེད་སྟོན་གཏོང་མི་ཚོག་པ་སེམས་ནང་ནན་བོ་ངེས་དགོས།
- ༡༣ ་ ཁྲིམས་མ་སྐྱུན་སློབ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༤ ་ རི་ཤོག་(Question Paper)དང་ལན་ཤོག་(OMR Answer sheet)གང་ནས་ཀྱང་ཤོག་བྱའི་ཚན་པ་ཚ་བ་ནས་བཞོག་མི་ཚོག
- ༡༥ ་ དུས་ཚོད་རྫོགས་མཚམས་ལན་ཤོག་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་འབྲུལ་ཏེ་རི་ཤོག་རང་གི་མཉམ་དུ་འཁུར་ཚོག

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह नीले/काले बॉल पॉइन्ट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस OMR उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक OMR उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र के कोड या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
5. परीक्षा पुस्तिका/OMR उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका कोड व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से उपस्थिति-पत्र में लिखें।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी। इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्विच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए। इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और परीक्षार्थी विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना OMR उत्तर पत्र दिए बिना एवं उपस्थिति-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार उपस्थिति-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने OMR उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा। परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगूठे का निशान उपस्थिति-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ।
12. इलेक्ट्रॉनिक/हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी परीक्षण संस्था के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला परीक्षण संस्था के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
14. किसी भी परिस्थिति में परीक्षा पुस्तिका और OMR उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें।
15. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल/कक्ष छोड़ने से पूर्व OMR उत्तर पत्र निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY :

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Blue / Black Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the OMR Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the OMR Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and OMR Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and OMR Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet/OMR Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against the candidate including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his/her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his/her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/Room without handing over their OMR Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the OMR Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Examining Body with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Examining Body.
14. No part of the Test Booklet and OMR Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**